

ПРАФЕСІЙНАЯ САМАІДЭНТЫФІКАЦЫЯ ЯК ФАКТАР СТАНАЎЛЕННЯ СПЕЦЫЯЛІСТА СФЕРЫ КУЛЬТУРЫ І МАСТАЦТВА

Інтэнсіфікацыя грамадскага развіцця выклікала глыбокія якасныя змены ў падыходах да разумення зместу падрыхтоўкі спецыялістаў. Мадэль падрыхтоўкі кадраў, якая склалася ў папярэдняю эпоху, базіравалася на канцэпцыі фарміравання, рэгуляцыі іх прафесійных паводзін і дзейнасці і разглядалася праз прызму канструявання адпаведнага вучэбна-выхаваўчага працэсу. Такая стратэгія забяспечвала станаўленне спецыяліста з зададзеным адказным дзеяннем, калі падлічваліся асноўныя сітуацыі і загадзя задаваліся прымальныя варыянты іх рашэння. Гэта сістэма навучання будавалася на біхевіярысцкай канцэпцыі па тыпу “стымул – рэакцыя” і адлюстроўвала сацыяльна-прагматычны падыход у адукацыі. Вынікам яе рэалізацыі было фарміраванне тэхнакратычнага мыслення студэнта. Яго сутнасць заключаецца ў пераважным засваенні фармальна-лагічных аперацый, у той час як мнагамерныя, варыятыўныя чалавечыя адносіны, якія і складаюць сутнасць сацыяльнага існавання, застаюцца па-за межамі прафесійнага і асобнага інтарэсу спецыяліста. Атрыманая пры гэтым характарыстыка спецыялістаў, колькасны і якасны ўзроўні іх ведаў, уменняў і навыкаў адлюстроўвалі толькі знешні бок падрыхтоўкі спецыялістаў і не закраналі складанага комплексу іх асобнага свету, духоўных асноў жыццёвых пазіцый суб’ектаў. Вынікам такой адукацыйнай сістэмы было парушэнне прынятага цэласнасці развіцця асобы, які базіруецца на ўстанаўленні, што цэлае не з’яўляецца толькі камбінацыяй або сумай сваіх падсістэм, а валодае ўласцівасцямі, якіх няма ні ў аднай з частак паасобку. Такім чынам, сацыяльна-прагматычны падыход, пакідаючы па-за полем зроку суб’ектную складаючую ў падрыхтоўцы спецыяліста, значна звужаў прастору для праяўлення яго актыўнай жыццёвай пазіцыі і самарэалізацыі, не стымуляваў імкнення да творчага самавыяўлення.

Сучасная парадыгма вышэйшай адукацыі разглядае асобнае развіццё студэнта як фундаментальную аснову яго прафесійнай і жыццёвай самарэалізацыі. Асобна арыентаваная адукацыя прадугледжвае перанос акцэнта з інфармацыйна-тэхналагічнага на сэнсапошуковае навучанне (а яно можа быць толькі асобным), на станаўленне пазіцыі, сістэмы адносін будучага прафесіянала з грамадствам, навакольным светам, з самім сабой.

У айчынай псіхалага-педагагічнай навуцы склалася ўяўленне аб асноўных структурных складаючых у падрыхтоўцы спецыяліста, да якіх адносяць блок прафесійных ведаў і блок асобных якасцей (Н.В.Кузьміна, Я.Н.Клімаў, Н.Ф.Талызіна, Э.Ф.Зеер і інш.). У сваю чаргу ў блоку прафесійных ведаў прынята вылучаць такія складаючыя, як тэарэтычныя веды і сістэма дзейнасна-практычных уменняў. Унутранае адзінства прафесійнага і асобнага кампанентаў разглядаецца як фундаментальная аснова падрыхтоўкі спецыяліста. Іх развіццё выступае ў дыялектычным узаемадзеянні, калі змяненні ў адной (асобнай) падсістэме вядуць да пераўтварэнняў у другой (прафесійнай) падсістэме і наадварот. Ступень суадноснасці гэтых падсістэм у станаўленні спецыяліста вызначаецца ў многім яго суб’ектыўна-асобнымі адносінамі да будучай прафесійнай дзейнасці, з аднаго боку, і пазітыўным уяўленнем сябе ў ролі арганізатара дадзенай прафесійнай дзейнасці – з другога.

Таму працэс прафесійнага станаўлення асобы прадугледжвае стварэнне ва ўсведамленні студэнтаў прывабнага вобраза спецыяліста і адначасова фарміраванне на гэтай аснове яго прафесійнай самаідэнтыфікацыі.

Зыходзячы з дэфініцый, дадзеных у энцыклапедычным і псіхалагічным слоўніках, можна канстатаваць, што прафесійная самаідэнтыфікацыя – гэта працэс эмацыянальна-кагнітыўнага асясамлівання асобы з будучай прафесійнай дзейнасцю, успрыманне сябе як актыўнага суб’екта гэтай дзейнасці. Гэтае своеасаблівае пагружэнне, перанясенне сябе ў прастору, абставіны будучай сферы дзейнасці вядуць да глыбокага ўсведамлення і засваення яе ўнутранай логікі і задумы, а таксама забяспечваюць самапазнанне асобы. Вядучай дамінантай у

дадзеным працэсе з'яўляецца не прыняцце суб'ектам зададзенага зваротнага вобраза прафесійнай дзейнасці як мадэлі значных паводзін, а выяўленне ў ім асобных сэнсаў, раскрыццё перспектывы для праяўлення асабістай унікальнай сутнасці і каштоўнасці пры дапамозе стварэння асобна і грамадска значнага прадукта.

Асноўнымі складаючымі механізма самаідэнтыфікацыі выступаюць становачыя, зацікаўленыя адносіны студэнта да выбранай прафесіі, успрыманне яе як умовы самарэалізацыі і жыццёвай самарэалізацыі, усебаковае вывучэнне яе спецыфікі, мэт і значнасці ў грамадскім развіцці, выяўленне ўмоў паспяховага ажыццяўлення прафесійнай дзейнасці, усведамленне сваіх прафесійных магчымасцей і адэкватная суаднесенасць сябе з канкрэтнымі прафесійна значнымі характарыстыкамі.

Такім чынам, самаідэнтыфікацыя выконвае функцыі інтэграцыі базавых прафесійных і асобных характарыстык будучага спецыяліста, устаранне абязлічанасць, фармалізм працэсу навучання і становіцца важным фактарам фарміравання сацыяльнай і прафесійнай сталасці асобы.

У кантэксце адзначанага падаецца актуальным выяўленне педагагічна найбольш мэтазгодных падыходаў да арганізацыі прафесійнай самаідэнтыфікацыі студэнтаў на працягу навучання ў вышэйшай або сярэдняй спецыяльнай навучальнай установе. Аналіз рэальнага педагагічнага працэсу ў БДУ культуры сведчыць, што далёка не ўсе магчымасці ВНУ выкарыстоўваюцца ў гэтым напрамку. Пацвярджэннем могуць служыць вынікі анкетавання студэнтаў III і IV курсаў факультэта музычнага мастацтва, у якіх прадстаўлена калі не расчараванне, то пэўнае незадавальненне перспектывамі сваёй прафесійнай дзейнасці (18 %). Вывучэнне прычын разглядаемай з'явы дазволіла выявіць некаторае разыходжанне паміж створаным студэнтамі раней ідэальным вобразам прафесійнай дзейнасці і яго рэальнай змястоўнай і функцыянальнай характарыстыкай, якая праявілася ў працэсе навучання. У пэўнай ступені гэта з'ява можа быць звязана з недастатковай работай выкладчыкаў па ўвядзенні студэнта ў сферу яго будучай прафесіі, некаторай спантаннасцю і эпизаднасцю дадзенай дзейнасці. Глумачэнне дадзенаму феномену знаходзіцца ў сферы падсвядомага. У абсалютнай большасці выкладчыкаў ВНУ і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў культуры і мастацтва склалася прэвентыўнае перакананне, што ўжо сам факт выбару абітурыентам спецыяльнасці пры паступленні ў вышэйшую навучальную ўстанову прадугледжвае яго самаідэнтыфікацыю з будучай прафесіяй. Але вельмі часта, а для ВНУ культуры і мастацтва амаль заканамерна, выбар прафесійнага шляху звязаны са значным уплывам рамантычна афарбаванага ўяўлення аб прафесіі. Акрамя таго, такі вобраз прафесіі мае значную колькасць недакладных, неістотных адзнак, якія не раскрываюць сутнасці прафесійнай дзейнасці і ў працэсе навучання могуць выклікаць расчараванне студэнтаў у выбранай спецыяльнасці. Выхаваўчая функцыя выкладчыка якраз і прадугледжвае мэтанакіраваную дзейнасць па стварэнні ўмоў для выяўлення асобнага сэнсу для кожнага студэнта ў атрыманні ведаў, у іх інтэрыярызацыі і прыняцці як шляху самарэалізацыі ў сферы абранай прафесіі. Такая арыентацыя вучэбна-выхаваўчага працэсу стварае асновы для самаідэнтыфікацыі студэнтаў са сваёй будучай прафесійнай дзейнасцю.

Паспяховасць гэтага працэсу ў значнай ступені вызначаецца паўнатай і адэкватнасцю фарміравання ў студэнтаў суб'ектыўнага вобраза будучай прафесійнай дзейнасці, у якім фіксуюцца і стабілізуюцца яго змястоўныя характарыстыкі. Як адзначаў Б.Ф.Ломаў, вобраз – гэта мэта дзеяння, ідэальны або мысленны ўяўляемы яе вынік. У рэчышчы разглядаемай праблемы – гэта тая сістэма якасцей, ведаў і ўменняў спецыяліста, яго эмацыянальна-каштоўнасных адносін, якія ў сваёй сукупнасці ўяўляюць цэласную характарыстыку прафесіянала і выступаюць мэтай вучэбнай дзейнасці студэнтаў. Ствараемы вобраз пры гэтым разглядаецца як поліфункцыянальны атрыбут. Ён выконвае функцыю мэты вучэбнай дзейнасці, таму што набывае для студэнта становачы вобраз яго будучай прафесійнай самарэалізацыі. Адначасова ён змяшчае ў сабе інфармацыйны блок, які дазваляе студэнту ажыццяўляць аб'ектыўную самаацэнку сваіх магчымасцей і, такім чынам, выяўляць шляхі іх удасканалвання і развіцця. Акрамя таго, вельмі важнымі функцыямі вобраза з'яўляюцца арганізацыйная і рэгуляцыйная, якія забяспечваюць канцэнтрацыю намаганняў будучага спецыяліста на вызначальна значных напрамках прафесійнага станаўлення.

Стварэнню вобраза прафесіянала ў ходзе навучальнай дзейнасці студэнтаў падпарадкаваны ўсе важнейшыя кампаненты вучэбна-выхаваўчага працэсу (блок спецыяльных дысцыплін, курс уводзін у спецыяльнасць, прафіляванае выкладанне дысцыплін агульнанавуковага цыкла, сістэма каштоўнасных арыентацый ў педагагічным асяроддзі вучэбнай установы). Разам з тым у іх практычнай рэалізацыі дамінуе некаторая абагульненасць, пры якой на першы план выводзяцца сацыяльна і культурна гістарычна значныя ўяўленні аб сутнасці і значнасці прафесіі, аб яе важнейшых складаючых. Асноўнай адзінкай засваення становяцца навуковыя факты, паняцці, вылучэнне заканамернасцей, якія адлюстроўваюць аб'ектыўныя сувязі і адносіны ў працэсе сацыякультурнай дзейнасці. А вядучым механізмам іх засваення выступае памяць, якая забяспечвае назапашванне, зберажэнне і перапрацоўку інфармацыі, выкарыстанне яе на практыцы. Працэс навучання, такім чынам, выконвае сацыяльную функцыю. Ён далучае студэнтаў да абавязковага мінімуму ведаў, уменняў, навыкаў, якія замацаваны ў стандартах адукацыі і маюць абсалютную значнасць для нармальнага функцыянавання самога грамадства. Несумненна каштоўнасць гэтых ведаў заключаецца ў спасціжэнні студэнтамі тэарэтычных асноў будучай прафесійнай дзейнасці, стварэнні навукова абгрунтаванай мадэлі спецыяліста, у выяўленні тэндэнцый яе развіцця. Асноўнай умовай прадуктыўнага ўспрымання дадзенага навуковага блока з'яўляецца фарміраванне ў свядомасці студэнтаў цэласнай сучаснай карціны свету і чалавека ў ім, разуменне універсума як складанай сістэмы, арганічнай часткай якой выступае сацыякультурная рэальнасць з яе чалавекастваральнай функцыяй.

Важным элементам змястоўнай характарыстыкі гэтага боку вучэбна-выхаваўчага працэсу выступае абгрунтаванне сацыяльнай запатрабаванасці прафесіі, яе значнасці ў агульным прагрэсе соцыуму і ў стварэнні ўмоў для зберажэння і развіцця індывідуальнасці кожнага чалавека.

Чым шырэй і глыбей уяўленні студэнтаў навучальных устаноў культуры і мастацтва аб прафесійнай сферы, тым вышэй варыятыўнасць праяўлення сябе ў розных напрамках сацыякультурнай дзейнасці і, такім чынам, тым больш магчымасцей для выяўлення асобнага сэнсу ў засваенні прафесійных ведаў і ўменняў. Адзначаная накіраванасць успрымання тэарэтычных палажэнняў аб сацыякультурнай дзейнасці стварае аснову для фарміравання гуманістычнага мыслення будучых спецыялістаў, якое выконвае ролю стрыжнявага элемента ў стварэнні грамадскага і асобнага значнага вобраза прафесійнай дзейнасці.

Акрамя таго, адначасова з набыццём ведаў аб вобразе прафесіянала неабходна забяспечыць напаўненне яго асобным сэнсам, эмацыянальнымі адносінамі, спалучыць з назапашаным вопытам суб'екта, што з'яўляецца базай для цэласнага ўяўлення свайго жыццёвага шляху, калі грамадскае і асобнае выступаюць як узаемазвязаныя і ўзаемастымулюючыя кампаненты.

Падобнае “ажыўленне” вобраза, успрымання яго як каштоўнага арыенціра стварае інтэгрыраваны вобраз Я-прафесіянала, які стымулюе ўсе псіхічныя сферы асобы студэнта, і ў першую чаргу такія значныя для будучай паспяховай прафесійнай дзейнасці, як пазнавальную, эмацыянальную, валявую, матывацыйную. На дадзеным этапе прафесійны вобраз выступае ўжо не як асобная сукупнасць ведаў, а як сістэмнае кагнітыўнае стварэнне, якое афарбавана эмацыянальна-валявымі адносінамі і якое прымаецца асобай як унутраны арыенцір, што падштурхоўвае і накіроўвае яе дзейнасць [1].

Калі ў працэсе навучання вобраз Я-прафесіянала адсутнічае або мае недастатковае ўяўленне, студэнт можа прымаць і ўзнаўляць любы другі вобраз, які, аднак, не адлюстроўвае яго ўнутраны свет і таму не дазваляе эфектыўна засвойваць і ажыццяўляць тыя сацыяльныя функцыі, якія звязаны з яго прафесійнай дзейнасцю. Акрамя таго, часта ўзнаўленне студэнтамі дадзеных звонку вобразаў прафесійнай дзейнасці разглядаецца імі толькі як неабходны элемент навучання, што складае нейкую частку адукацыйнай праграмы. Пры гэтым засваенне вобраза ажыццяўляецца пераканаўча на рэпрадуктыўным узроўні і працякае па прынцыпе “стымул-рэакцыя”, калі галоўным з'яўляецца зберажэнне літары, а не напаўненне яе жыццёвым сэнсам. Як следства, дадзены вобраз не разглядаецца як прадмет самаідэнтыфікацыі і, што заканамерна, змяшчае ў сабе мінімальны багаж для прафесійнага станаўлення асобы.

Крыніцай фарміравання паўнацэннага вобраза прафесіянала як умовы для ажыццяўлення самаідэнтыфікацыі студэнтаў выступае, на наш погляд, асобна-дзейнасны падыход да

арганізацыі вучэбна-выхаваўчага працэсу. Яго стрыжнёвыя элементы – разуменне і ўяўленне сацыякультурнай дзейнасці як працэсу вырашэння разнастайных задач, звязаных са стварэннем для кожнага ўдзельніка культурна-адпачынаковых праграм максімальных умоў асобнага развіцця і самарэалізацыі. Логіка арганізацыі такой падрыхтоўкі будучых спецыялістаў мае на ўвазе ўспрыманне студэнта ў якасці актыўнага суб'екта вучэбнага працэсу, будуюцца гэты працэс на сатворчасці як педагога і студэнта, так і студэнтаў паміж сабой.

Зыходнай умовай укаранення асобна арыентаваных формаў адукацыйнага працэсу з'яўляецца змяненне яго накіраванасці: не ад выкладчыка да студэнта для рэпрадуктыўнага ўзнаўлення, а ад студэнта да выкладчыка для пошуку найбольш аптымальных для развіцця асобы навучэнца шляхоў засваення навуковых ведаў на падставе яго асобнага вопыту, вопыту яго індывідуальнай жыццядзейнасці [3]. Выкладчык, які арганізуе вучэбны працэс, актывізуючы суб'ектны вопыт студэнта, не толькі задае нарматыўныя параметры засваення прадмета(вобраза), але і стымулюе яго індывідуальнае прачытанне, напаўненне каштоўнасці для будучага спецыяліста рысамі. У выніку вобраз прафесіянала сацыякультурнай дзейнасці, што складаецца сумеснымі намаганнямі студэнта і выкладчыка, набывае для першага акмеалагічную значнасць, самаідэнтыфікацыя з якім аказвае стымулюючае ўздзеянне на ўвесь працэс станаўлення асобы.

У навучальным працэсе рэалізацыя асобна арыентаванага падыходу ў фарміраванні спецыяліста сацыякультурнай сферы мае на ўвазе забеспячэнне шэрага патрабаванняў, з якіх найбольш значнымі з пункту гледжання самаідэнтыфікацыі студэнтаў з'яўляюцца наступныя.

1.Максімальнае дачыненне студэнтаў да праектавання зместу адукацыйных праграм мэтай дапаўнення апошніх значнымі для ажыццяўлення прафесійнай дзейнасці спецыфічнымі (для канкрэтнай спецыяльнасці) элементамі. Практыка сведчыць, што ўдзел студэнтаў у вызначэнні змястоўных кампанентаў адукацыйных праграм становіцца ўздзейнічае на іх матывацыю і гатоўнасць да асваення ведаў, дазваляе пранікаць у складаныя механізмы ўзаемадзеяння суб'ектаў сацыякультурнай дзейнасці і спасцігаць сістэмнасць і шматграннасць асобы спецыяліста-прафесіянала, ствараць яго “жывы” вобраз. Трэба таксама адзначыць, што гэты працэс адбываецца на падставе актывізацыі суб'ектнага вопыту кожнага студэнта і мае для будучага спецыяліста першачарговае значэнне. Таму распрацоўка педагогічна мэтанакіраваных прыёмаў і метадаў для аб'яднання сацыяльнага і асобнага ўяўленняў студэнта аб прафесіянале мае важнае значэнне ў працэсе ажыццяўлення яго самаідэнтыфікацыі.

2. Працэс стварэння вобраза спецыяліста ў сферы культуры і мастацтва больш прадуктыўна ажыццяўляецца на падставе сумеснай дзейнасці ўсіх удзельнікаў вучэбнай групы. Калектыўнае абмеркаванне і пошук рашэння заўсёды маюць на ўвазе рознабаковы падыход да выяўлення ісціны. Супастаўленне індывідуальных уяўленняў пашырае палітру складаемага кожным удзельнікам дыскусіі вобраза прафесіянала, дазваляе вызначыць найбольш значныя характарыстыкі, узяць пад сумненне ўжо існуючыя ўяўленні. Пры гэтым індывідуальнае бачанне вобраза арганізатара культурна-адпачынакавай дзейнасці як шляху да самавызначэння і дзейнасці дапаўняецца шматлікімі рысамі, якія ў рамках сацыяльнай сітуацыі развіцця асобнага студэнта не атрымалі каштоўнасці, не былі прынятыя як стымулюючы матывацыйныя фактары. Калектыўнае стварэнне (лепш сказаць пранікненне ў сутнасць) вобраза як ідэальнай мадэлі прафесіянала забяспечвае дадатковыя стымулы для рэфлексійнай дзейнасці студэнта ў напрамку свайго самапазнання і самаідэнтыфікацыі, што ў выніку актуалізуе яго намаганні па прафесійным самаўдасканаленні. Такім чынам адбываюцца ўзаемапранікненне і ўзаема-ўзбагачэнне асобных і прафесійных якасцей будучых спецыялістаў, карэктуюцца мэты вучэбнай і самавыхаваўчай дзейнасці. Удакладнены вобраз спецыяліста, калі ён прымаецца студэнтам у якасці прафесіянальнай Я-канцэпцыі, пашырае прастору для яго самарэалізацыі, становіцца актывізатарам свабоднай дзейнасці асобы па выяўленні і развіцці сваіх магчымасцей.

Важнай характарыстыкай калектыўнага абмеркавання вобраза прафесіянала выступае патрабаванне актыўнай мысліцельнай дзейнасці “тут і зараз”, гэта мабілізуе абодва бакі прафесійнай падрыхтоўкі – і прафесійныя веды, і асобныя якасці, што забяспечвае цэласнае развіццё будучага спецыяліста. Абмеркаванне гарантуе фарміраванне культуры

супрацоўніцтва, культуры пошуку талерантнага рашэння праблемы, а гэта для прафесійнай дзейнасці спецыяліста сацыякультурнай сферы з'яўляецца непарушнай умовай. Выказанае тлумачыцца тым, што аб'ектам яго прафесійнай дзейнасці з'яўляюцца ўдзельнікі розных творчых калектываў, якія ў адпаведнасці са сваімі інтарэсамі, асобаснымі каштоўнасцямі і перспектывамі выбралі той ці іншы від дзейнасці і мадэль паводзін. У адрозненне ад нарматыўных школьных параметраў арганізацыі навучальнага працэсу ў культурна-адпачынаковых установах неабходны высокі ўзровень камунікатыўных уменняў спецыяліста, каб знайсці формы ўзаемадзеяння і шляхі вырашэння ўзніклых у ходзе сумеснай дзейнасці праблем, якія былі б успрыняты кожным удзельнікам творчага калектыву. Таму выкарыстанне ў працэсе падрыхтоўкі студэнтаў калектывных формаў пошуку рашэнняў дазваляе не толькі ствараць уяўленне аб значнасці камунікатыўных уменняў для прафесійнай дзейнасці, але і фарміраваць культуру сатворчасці, культуру павагі і прыняцця як каштоўнасці непадобнасці іншага ўжо ў працэсе высвятлення вобраза прафесіянала. У выніку такой дзейнасці у будучых спецыялістаў фарміруюцца навыкі стварэння спрыяльнага псіхалагічнага клімату для ўсіх удзельнікаў творчых груп і калектываў, складаюцца пазітыўныя адносіны да развіцця ў сябе неабходных для супрацоўніцтва якасцей.

3. Працэс падрыхтоўкі спецыяліста ў навучальных установах культуры і мастацтва не можа быць нятворчым.

Зыходзячы з дэфініцыі творчасці, якая дадзена Э.Фромам і змяшчае такія якасці, як здольнасць здзіўляцца і пазнаваць, уменне знаходзіць рашэнні ў нестандартных сітуацыях, імкненне да адкрыцця новага і здольнасць да глыбокага асэнсавання свайго вопыту, можна канстатаваць, што сацыякультурная дзейнасць можа быць эфектыўнай толькі пры стварэнні сітуацый свабоднага самавыяўлення ўдзельнікаў сацыякультурных праграм. Культура, мастацтва – гэта прадукт рэалізацыі ўнутранага “Я” суб'екта, адлюстраванне яго бачання таго ці іншага вобраза. Такім чынам, гэта тое, што адрознівае кожнага чалавека, што складае выражэнне яго сутнаснага пачатку, індывідуальнага шляху развіцця. Кіраўнік творчага калектыву, які не валодае высокай культурай творчага асваення свету, не можа бачыць у дзейнасці сваіх выхаванцаў творчых узлётаў, што ў выніку прыводзіць да адміністравання ў рабоце і да страты асобнага сэнсу мастацка-творчай дзейнасці для ўдзельнікаў калектыву.

У рэчышчы сказанага становіцца зразумелай неабходнасць пашырэння творчай актыўнасці студэнтаў па інтэрыярызацыі аб'ектыўнай інфармацыі, асобнага вопыту і вызначэнні шляхоў рэалізацыі назапашанага патэнцыялу. Найбольш адпавядаюць дадзенаму прынцыпу навучальнай дзейнасці такія актыўныя формы падрыхтоўкі спецыялістаў, як дыскусія, “мазгавы штурм”, эўрыстычная гутарка, дзелавая гульня і інш.

Творчая дзейнасць пачынаецца тады, калі ўзнікае супярэчнасць ці разыходжанне паміж задачай і яшчэ не знойдзеным спосабам яе вырашэння, паміж грамадскай або індывідуальнай яе значнасцю і яшчэ не існуючымі магчымасцямі рэалізацыі [2]. Таму ў адаптацыі аб'ектыўнага, сацыяльна значнага ведання па арганізацыі сацыякультурнага асяроддзя павінна прысутнічаць шырокая прастора для пошуку ўласнага шляху яго засваення з улікам самабытнасці і самацэннасці асобы студэнта. Гэта дазволіць актуалізаваць яго індывідуальнасць, непаўторнасць і сфарміраваць вобраз спецыяліста-прафесіянала, які адпавядае стратэгіі асобнай самарэалізацыі.

Вылучаныя намі патрабаванні арганізацыі вучэбнай дзейнасці па падрыхтоўцы спецыялістаў для сацыякультурнай дзейнасці не вычэрпваюць усёй шматграннасці гэтага працэсу, але ствараюць неабходны фундамент для прыняцця студэнтам абранай прафесіі як ідэалу для самаідэнтыфікацыі і такім чынам пашыраюць умовы для актывізацыі ўсяго навучальнага працэсу.

1. Абульханова-Славская К.А. Стратегия жизни. – М.: Мысль, 1991. – С. 97–98.

2. Резерв успеха –творчество /Под ред. Г.Нойнера, В.Калвейта, Х.Клейна; Пер. с нем. – М.: Педагогика, 1989. – С. 27.

3. Якиманская И.С. Технология личностно ориентированного образования. – М.: Школа-Пресс, 2000. – С. 33–34.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ